

वा० रा०

॥१९॥

राघवोदशरथः उत्थाप्य त्वामितिशेषः ॥ ते तुभ्यं तदा त्वं महाराजं व्यवस्थाप्य शपथैः सत्येस्थापयित्वा ॥ २९ ॥ वरमभिनयति रामेति ॥ ३० ॥ सर्वथा प्रव्राजनस्या तिघोरतया लोकविरुद्धत्वं मत्वाह ॥ चतुर्दशेति ॥ यथाचतुर्दशवर्षपालितः प्ररूढशारवः कृतमूलोदृढमूलोदृक्षोदुरुन्मूलोभवति एवंभरतस्तावताकालेन रूढोदृढराज्यः कृतमूलोवशीकृतमूलबलः चतुर्दशोत्तरशेषायुःकालं स्थास्यत्येव नतुपुनरागतेनापि रामेणशक्योन्मूलनोभविष्यति ॥ नचरामस्यराज्यप्रत्याशयेतितात्पर्यं ॥ ३१ ॥ तं राजा

यदातुतेवरंदद्यात्स्वयमुत्थाप्यराघवः ॥ व्यवस्थाप्यमहाराजंत्वमिमं वृणुयावरं ॥ २९ ॥ रामप्रव्रजनंदूरंनववर्षाणिपंचच ॥ भरतः क्रियतांराजापृथिव्यांपार्थिवर्षभ ॥ ३० ॥ चतुर्दशहिवर्षाणिरामेप्रव्राजितेवनं ॥ रूढश्चकृतमूलश्चशंपस्थास्यतितेसुतः ॥ ३१ ॥ रामप्रव्राजनंचैवदेवियाचस्वतंवरं ॥ एवंसेत्स्यंतिपुत्रस्यसर्वार्थास्तवकामिनि ॥ ३२ ॥ एवंप्रव्राजितश्चैवरामोरामोभविष्यति ॥ भरतश्चगतामित्रस्तवराजाभविष्यति ॥ ३३ ॥ येनकालेनरामश्चवनात्प्रत्यागमिष्यति ॥ अंतर्बहिश्चपुत्रस्तेकृतमूलोभविष्यति ॥ ३४ ॥ संगृहीतमनुष्यश्चसुहृद्भिः साकमात्मवान् ॥ प्रातकालंनुमन्येहंराजानंवीतसाध्वसा ॥ ३५ ॥ रामाभिषेकसंकल्पान्निगृह्यविनिवर्तय ॥ अनर्थमर्थरूपेणग्राहितासाततस्तया ॥ ३६ ॥ दृष्टाप्रतीताकैकेयीमंथरामिदमब्रवीत् ॥ साहिवाक्येनकुब्जायाः किशोरीवोत्पथं

गता ॥ ३७ ॥ नं ॥ ३२ ॥ रामः अरामइतिछेदः अप्रियः प्रजानांभविष्यतीत्यर्थः ॥ ३३ ॥ अंतर्बहिश्च प्रकृतीनामितिशेषः ॥ चिरसंयोगाद्भरते स्नेहानांदृष्टिश्चरविप्रयोगतश्चरामे स्नेहनाशइतिभावः ॥ ३४ ॥ कृतमूलत्वमेवविट्णोति ॥ संगृहीतेति ॥ सम्यक्पालनेनाऽनुरंजितमनुष्यइत्यर्थः ॥ सुहृद्भिः साकं कृतमूलोभविष्यतीतिपूर्वणान्वयः ॥ अभिषेकतोनिवर्तनंप्राप्तकालंमन्येइत्यर्थः ॥ अभिषेकनिवर्तनस्यायमेवकालइतिभावः ॥ तस्माद्राजानं तदभिषेकान्निवर्तयेत्यन्वयः ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ प्रतीता अंगीकृततदर्थं कैकेयी केकयराजकन्या किशोरी बालवत्सावडवा सायथा स्वकिशोरार्थे उत्पथंगच्छति कशाहस्तेनारूढापि तथेयंराजाधीनापि भरतार्थे उन्मा र्गतेत्यर्थः ॥ ३७ ॥

अ० कां०

॥१९॥